یادداشت

دکتر غلامحسن تقی نتاج / مدیر عامل اسبق بانک ادغامی قوامین

با بدهکاران زیاده‌خواه بانکی روبه‌رو هستیم

روز گذشته رئیس‌جمهور در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت پنج فرمان خطاب به نظام بانکی صادر کرد؛ مواردی که در اظهارات رئیسی برجسته شده متنابه همه دولت‌هاست و مشکلاتی که نظام بانکی با آن مواجه بودند و هستند و امیدواریم با این پنج فرمان مشکلات سریع‌تر رفع شود. در این خصوص ذکر نکاتی ضروری می‌رسد:

۱- اعلام اسامی ابربدهکاران و اینکه به بدهکاران بدحساب میدان ندهید:

ابر بدهکاران مشتریان بزرگ مؤسسات مالی و سیستم بانکی هستند که سهم بزرگی از نقدینگی بانک‌ها را بلوکه کرده‌اند و بانک‌ها چاره‌ای ندارند که با بدحسابان همراهی کنند تا شاید نقدینگی بانک‌ها برگردد. آنها با استفاده از ظرفیت‌های قانونی موجود استفاده و گاهاً سوءاستفاده کرده‌اند اما تجربه سال‌های اخیر حاکی از آن است که هر قدر به این بدحسابان بانکی مهلت داده شود، آنها همچنان از پرداخت معوقاتشان سر باز می‌زنند. تجربه دو دهه مدیریت بانکی نشان می‌دهد که حتی اگر ۱۰ سال دیگر هم به ابر بدهکاران مهلت دهیم، بازهم اتفاق خاصی نمی‌افتد. از این رو این گره فقط با کمک و همراهی قوای سه‌گانه کشور امکان‌پذیر خواهد بود و هر سه قوه باید به کمک سیستم بانکی بیایند. همچنین اعلام اسامی ابر بدهکاران به عنوان یک‌ابزار تهدید با تعیین مثلاً مهلت مشخص یک‌سال قطعاً گره‌گشا خواهد بود.

۲- در تسهیلات خرد به مردم به جای وثیقه و ضامن، اعتبارسنجی کنید:

تمایز اصلی نظام بانکداری در دنیا و ایران این‌است که در سایر کشورها برای اعتبار سنجی فرد، به ظرفیت‌های فعلی و آینده و توانمندی‌های شخص توجه می‌شود، اما در ایران اعتبار شخص در گذشته بیش از زمان حال و آینده مورد توجه قرار می‌گیرد. اگر شخصی در گذشته چک برگشتی داشته‌باشد، شاید از اخذ تسهیلات محروم شود. درحالی که ممکن است، فرد با سپری کردن دوران گذشته در حال حاضر شرایط مالی خوبی داشته و ظرفیت‌های بسیار زیادی برایش ایجاد شده‌باشد. همچنین خدمات بانکی ایران با سایر کشورها نیز متفاوت است. به عنوان مثال «کردیت کارت» یا کارت‌های اعتباری که در ایران صادر می‌شود. حتماً باید فرد سپرده‌ای در بانک داشته‌باشد تا به پشتوانه آن این کارت صادرشود. در حالی که در سایر کشورها این کارت‌ها بنا بر اعتبار مشتری بانکی شارژ می‌شود و بانک ریسک آن را می‌پذیرد، از این رو امید دارم که با این فرمان رئیس‌جمهور فاصله صنعت بانکی در ایران با سایر کشورها کاهش یابد.

۳- سریعاً واحدهای تملک شده تولیدی را یا راه‌اندازی کنید یا واگذار:

اگر به این موضوع از جنبه بانکی نگاه شود محکوم به شکست است و در صورتی موفق خواهدبود که کمک‌های لازم به فعالان اقتصادی معتبر و دارای اهلیت شود و آنها مورد حمایت قرار گیرند. در این صورت با ملاحظاتی می‌توانیم این واحدهای تولیدی تملک شده را واگذار کنیم. نکته مورد توجه این‌است که صاحبان بسیاری از این بنگاه‌ها به دلایل مشکلات اقتصادی و گاهی اهلیت نداشتن در اداره بنگاه‌شان، بنگاه تولیدی را به عنوان وثیقه به بانک معرفی می‌کنند و گاهی دیده شده که به صورت غیرواقعی هم قیمت‌گذاری شده، در نتیجه با پرداخت نکردن وام و تسهیلاتشان بانک به ناچار بنگاه را توقیف می‌کند. در این صورت اگر بنگاه به صاحب اصلی‌اش هم واگذار شود، باز مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرد، از این رو تأکید دارم اجرای این دستور رئیس‌جمهور با محوریت نظارت بانک مرکزی صورت گیرد تا مجدد مورد سوءاستفاده برخی فرصت‌طلبان قرار نگیرد.

۴- سود مازاد دریافتی از نرخ اعلامی بانک مرکزی را پس بدهید:

تسهیلاتی که در سال‌های اخیر پرداخت شده منطبق با نرخ‌های اعلامی بانک مرکزی بوده و گاهی بانک‌ها در مناسبات مختلف برخی از معوقات را شامل بخشودگی اعلام می‌کنند و قطعاً اجرای این بند مورد استقبال خود نظام بانکی خواهد بود.

گزیده خبر

نیمی از چاه‌های مجاز کشاورزی در کشور مصرف مازاد برق دارند

مدیر کل دفتر توسعه نظام‌های فنی، بهره‌برداری و دیسپاچینگ برقابی کشور گفت: بر اساس تحلیل صورت گرفته روی جامعه آماری از چاه‌های برق‌دار کشاورزی کشور نزدیک ۴۵ درصد از این چاه‌ها مازاد بر مصرف سالانه مجاز پروانه، برق مصرف کرده‌اند.

جواد حاجیانی، مدیر کل دفتر توسعه نظام‌های فنی، بهره‌برداری و دیسپاچینگ برقابی کشور اظهار داشت: بخش‌های آب و برق با همکاری یکدیگر اقدام به استقرار و راه‌اندازی سامانه استعلام دوسویه در سطح کشور برای رصد و بهینه‌سازی مصرف آب و برق چاه‌های کشاورزی کرده‌اند. وی افزود: بر اساس تحلیل صورت گرفته روی جامعه آماری، از چاه‌های برق‌دار کشاورزی کشور نزدیک ۴۵ درصد از این چاه‌ها مازاد بر مصرف سالانه مجاز پروانه، برق مصرف کرده‌اند. این در حالی است که ۲۰ درصد از چاه‌های مذکور، مصرف برق سالانه آنها بیشتر از ۷۰ درصد (۱/۷ برابر) نسبت به میزان مجاز ثبت شده در پروانه است. وی ادامه داد: هم‌اکنون در حال انطباق و بررسی پرونده‌های مشترکان دارای چاه‌های برق‌دار با بخش برق هستیم و پیشرفت این مرحله در کشور نزدیک ۶۰ درصد است، طوری که از مجموع چاه‌های برق‌دار، اطلاعات بالغ بر ۱۵۵هزار حلقه چاه در حوزه آب و برق منطبق شده و قابل رهگیری از طریق سامانه است. حاجیانی تصریح کرد: از مجموع حدود ۲۴۸ هزار حلقه چاه برق‌دار در کشور، بیش از ۱۹۹ هزار حلقه چاه در بخش کشاورزی فعال بوده و از ابتدای سال تاکنون نیز حدود ۲ هزار چاه دیزلی برق‌دار شده است.

رئیس شورای فقهی بانک مرکزی:

رمزارزها مشکل شرعی ندارند و باید بدون مالیات باشند

استفاده از رمزارزها برای واردات مشکل شرعی ندارد. بدون مصوبه قانونی و تأیید بانک مرکزی نمی‌توان برای آن مالیات وضع کرد.

غلامرضا مصباحی‌مقدم در هفتمین همایش مالی اسلامی با موضوع رمزارزها گفت: استفاده از ارزهای دیجیتال که در ایران تولید یا در بازار جهانی خریداری شده برای واردات فناوری کالا و خدمات مجاز بوده و مشکل شرعی ندارد، اما پدیده‌ای نوظهور است که با وجود شفافیت، ابهامات بسیاری دارد. وی افزود: در صورتی می‌توان برای رمزارزها، مالیات وضع کرد که یا بانک مرکزی آن را منتشر کند یا پشتیبانی مصوبه قانونی داشته باشد. با وجود ۱۸۰ بانک مرکزی در جهان، ۱۵ هزار رمزارز وجود دارد که اکثر کشورها آن را به صورت رسمی نپذیرفته‌اند. اگر رمزارزها تبدیل به پول رایج شوند، منفعت مصرفی و مالیاتی دارند. مصباحی‌مقدم ادامه داد: طبق نظر اغلب مراجع، رمزارزها مالیات ندارند، ولی می‌توان از آنها برای واردات استفاده کرد.

گزارش یک

هادی غلامحسینی

تسهیلات رئیسی به مردم با ۵ فرمان بانکی

ریاست جمهوری

در حالی که بانک‌ها تقریباً ۹۰ درصد تأمین مالی اقتصاد ایران را برعهده دارند و ۸۰ درصد حجم نقدینگی بیش از ۴۳۰۰ هزار میلیارد تومانی اقتصاد ایران تحت قالب شبه‌پول در بخش سپرده‌های بانکی وجود دارد، روز گذشته رئیس‌جمهور در نشستی دو ساعته با مدیران بانکی، پنج دستور ویژه داد که اجرای این دستورات با توجه به وعده دیرباز اصلاح نظام بانکی در هاله‌ای از ابهام قرار دارد، اما با توجه به اینکه دولت سیزدهم مشی متفاوتی را در اجرای وعده‌های خود در پیش گرفته است، افکار عمومی امید دارند اصلاحات مثبتی در حوزه بانکی رخ دهد.

اوایل دهه ۹۰ برای مدت کوتاهی این امکان ایجاد شد که دولت از مواهب برجام بهره‌مند شود، طرف‌های غربی استاندارد نبودن صورت‌های مالی بانک‌های ایرانی را بهانه خلف‌وعده‌های اقتصادی خود در قبال ایران قرار دادند، هرچند مورد مذکور صرفاً بهانه بود، اما در عمل صورت‌های مالی بانک‌ها نیز با استانداردهای روز فاصله داشت.

هم‌اکنون که اصلاحاتی در حوزه بودجه قرار است رقم بخورد همانند اصلاح ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی ترجیحی و احتمال وقوع توافق و آزادسازی ارزهای بلوکه ایران، کارشناسان اقتصادی بر این باورند اصلاح نظام بانکی از اهمیت قابل ملاحظه برخوردار است، زیرا بانک‌ها ۹۰ درصد تأمین مالی اقتصاد را برعهده دارند و ۸۰ درصد حجم نقدینگی نیز تحت قالب سپرده‌های مدت‌دار در اختیار بانک‌هاست. در این میان هماهنگی سیاست‌های پولی با سیاست‌های مالی نیز از اهمیت قابل ملاحظه‌ای برخوردار است.

در همین رابطه در شرایطی که دولت روحانی وضعیت بخش پولی و بانکی را بیش از پیش پیچیده کرد، طوری که در کنار جهش ۴هزارهزار میلیارد تومانی حجم نقدینگی در این دولت، صورت‌های مالی بانک‌ها نیز بیش از پیش ناتراز (اعسار ترازنامه) شد، دولت سیزدهم در ماه‌های ابتدایی خود تسویه بخشی از بدهی‌های دولت با سیستم بانکی را آغاز کرد و در ادامه این رخداد روز گذشته رئیس‌جمهور جلسه‌ای را با مدیران بانکی برگزار کرد.

رئیس‌جمهور با بیان اینکه به نتیجه رسیدن تحول اقتصادی در گرو موفقیت در ایجاد تحول در نظام بانکی است، اظهار داشت: وضع موجود نظام بانکی باید بر مبنای عدالت و به نفع مردم متحول شود.

به گزارش ایسنا، آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی، صبح دوشنبه در نشستی با مدیران عامل بانک‌ها با بیان اینکه دولت سیزدهم اصلی‌ترین وظیفه خود را ایجاد تحول در عرصه‌های مختلف و به‌ویژه تحول در وضع موجود نظام بانکی به سطح مطلوب می‌داند، گفت: عدالت به عنوان مسیر و مقصد حرکت، مبنای عمل دولت در ایجاد تحول در نظام بانکی است.

رئیس‌جمهور افزود: نظام بانکی با دو دسته مشکلات درونی و بیرونی مواجه است. اگر مجموعه نظام بانکی نتواند این مشکلات را مرتفع کند و عملکرد صحیحی داشته باشد، بالطبع عدالت را نیز نقض کرده است.

رئیسی ادامه داد: خود بانک‌ها با همکاری بانک مرکزی تا پیش از پایان سال، کارگروهی برای شناسایی و رفع مشکلات درونی نظام بانکی تشکیل دهند تا با بازنگری مقررات بانکی به رفع تعارض‌ها، ایجاد شفافیت و تسهیل مسیر فعالیت‌های بانکی در زمینه ارتباط مردم و تولیدکنندگان با بانک‌ها اقدام کنند.

رئیس‌جمهور تصریح کرد: بزرگ‌ترین سرمایه بانک‌ها، آبرو و اعتبار نظام بانکداری کشور نزد مردم است که این سرمایه با امانتداری صحیح بانک‌ها از پول مردم به دست آمده و حفظ خواهد شد. آفت این اعتبار، فساد در عملکرد نظام بانکی است، بنابراین نظام بانکی با «خودمراقبتی» پیش و بیش از هر کس مانع از مخدوش شدن حیثیت و اعتبارش شود.

رئیس‌جمهور بازنگری در عملکردها را در کنار بازنگری در مقررات بانکی مورد تأکید قرار داد و افزود: هدف تحول و بازنگری در نظام بانکی تطبیق کامل مراودات بانکی در کشور با احکام اسلامی است. رئیس‌جمهور همچنین توسعه زیرساخت‌ها و خدمات الکترونیک در بانک‌ها را باعث ارتقای شفافیت و تسهیل نظارت بر عملکرد بانک‌ها دانست. رئیسی بر ضرورت توسعه جریان قرض‌الحسنه در نظام بانکی تأکید کرد و گفت: بانک‌ها تلاش کنند کارمزد و سود تسهیلات اعطایی را تا حد ممکن کاهش دهند. همچنین در پرداخت تسهیلات خرد به مردم، اعتبارسنجی جایگزین اخذ وثیقه شود، بانک‌ها به مردم تسهیلات بدهند، نه تضییقات.

آیت‌الله رئیسی اظهار داشت: مقررات بانک‌ها در اعطای تسهیلات به مردم باید سهل و آسان و در اعطای تسهیلات به افراد بدحساب سختگیرانه باشد. بدهکاران بدحساب بانکی شناسایی، دسترسی آنها به اعتبارات بانکی قطع و در صورت لزوم معرفی شوند. بعضی بدحساب‌ها با بانک‌های متعدد در ارتباط هستند، بنابراین این هماهنگی بین بانک‌ها وجود داشته باشد که از ارتباط چنین افرادی با بانک‌های مختلف و متعدد جلوگیری شود.

رئیسی با تأکید بر اینکه دریافت سود مشارکت از تسهیلات بانکی دقیقاً بر اساس مقررات مصوب و ابلاغی بانک مرکزی انجام شود، گفت: اخذ هرگونه وجه دیگری تحت هر عنوان از تسهیلات‌گیرنده مجاز نیست و باعث ایجاد نگاه منفی در مردم نسبت به نظام بانکی خواهد شد. چنانچه بانکی مبالغی غیر از نرخ سود مشارکت مصوب از افراد اخذ کرده این مبالغ را به آنها بازگرداند.

رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنانش خاطرنشان کرد: بانک‌ها تا آنجا که ممکن است از تملیک واحدهای تولیدی خودداری کنند، اما چنانچه ناچار به این کار شدند در کوتاه‌ترین زمان ممکن یا آن واحد تولیدی را مجدداً راه‌اندازی یا واگذار کنند تا تولید دچار وقفه نشود و کارگران بیکار نشوند. رئیس‌جمهور بر ضرورت هدایت نقدینگی به سوی نظام تولید تأکید کرد و اظهار داشت: اگر نقدینگی به سمت تولید هدایت شود، مشکلی ایجاد نخواهد کرد، اما اگر نقدینگی به سوی تولید نرود، مانند سیل در جامعه به راه می‌افتد و به هر جا که برسد خرابی به بار می‌آورد.

رئیسی سرمایه‌گذاری و ایجاد بنگاه‌های اقتصادی را از سوی بانک‌ها امری مفید، اما بنگاهداری را مضر عنوان کرد و گفت: ایجاد بنگاه آری، اما بنگاهداری هرگز؛ این باید اساس کار بانک‌ها باشد.

■ جزئیات جلسه رئیسی با مدیران بانک‌ها

در همین راستا احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد دولت سیزدهم در توئیت خود از برگزاری جلسه رئیس‌جمهور با مدیران عامل بانک‌های خصوصی و دولتی خبر داد و گفت: جلسه بانک‌ها پس از گذشت یک دهه در حالی برگزار شده که در این جلسه برگرداندن سود مازاد دریافتی، اعلام بدهکاران کلان بدحساب بانکی، توسعه وام قرض‌الحسنه و دسترسی مردم به وام‌های خرد مبتنی بر اعتبارسنجی بدون نیاز به وثیقه و ضامن از اولویت‌های وزارت اقتصاد بود که مورد تأکید رئیسی قرار گرفت.

■ رئیس کل بانک مرکزی: دسترسی آحاد مردم به نظام بانکی باید آسان شود

همچنین رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به جلسه روز گذشته رئیس‌جمهور با مدیران شبکه بانکی کشور گفت: در صورتی که افراد دارای رتبه اعتبارسنجی مناسب باشند، به‌طور ویژه تسهیلات خرد و سهل‌تر به آنها پرداخت می‌شود.

صالح‌آبادی در حاشیه هفتمین همایش مالی اسلامی و در جمع خبرنگاران افزود: البته ما در حال حاضر امکان وثایق سهل را فراهم کرده‌ایم، اما الزام بیشتری در این زمینه برای بانک‌ها در نظر خواهیم گرفت. باید تأکید کنم که مشروط به رتبه اعتباری مناسب مشتری، لزوماً نیازی نیست وثایق زیادی از آنها دریافت شود و با روش‌های دیگر و حداقل وثایق، تسهیلات خرد می‌تواند به مشتری پرداخت شود. بنابراین ما روی مدل‌های مرتبط کار خواهیم کرد و در آینده نزدیک مجموعه‌ای از مقررات و قوانین را به شبکه بانکی ابلاغ می‌کنیم تا دسترسی مردم تسهیل شود.

رئیس کل بانک مرکزی با بیان اینکه رمزپول یا همان رمزریال توسط بانک مرکزی انتشار می‌یابد، عنوان کرد: مصوبات و دستورالعمل مربوطه در شورای پول و اعتبار تصویب شده و در آینده نیز عملیاتی خواهد شد. همچنین در رابطه با سایر رمزدارایی‌ها، موضوع در دولت و کمیسیون مربوطه در حال بررسی است.

وی با اشاره به سایر مسائل طرح شده در جلسه با رئیس‌جمهوری گفت: نکات متعددی در جلسه با رئیس‌جمهوری مطرح شد، از جمله آنکه بانک‌ها باید تسهیلات را به سمت بخش‌های مولد در حوزه اقتصادی، چه حوزه‌های تولیدی یا خدماتی هدایت کنند.

رئیس کل بانک مرکزی در خصوص تأکید رئیس‌جمهوری بر معرفی بدهکاران بانکی گفت: لیست بدهکاران عمده بانک‌ها در صورت‌های مالی بانک‌ها در سامانه کدال منتشر می‌شود.

■ بهادری جهرمی: وثیقه‌گذاری وام‌های زیر ۱۰۰ میلیون تومان تغییر می‌کند

از سوی دیگر سخنگوی دولت گفت: با دستور رئیس‌جمهور نوع وثیقه‌گذاری وام‌های زیر ۱۰۰ میلیون تومان تغییر خواهد کرد تا مردم بتوانند تسهیلات خرد را آسان دریافت کنند. علی بهادری جهرمی با اعلام این خبر عنوان کرد: کسی که کارمند یا حقوق‌بگیر ثابت دولت است، طبیعتاً می‌تواند حقوق خود را وثیقه و اعتبار وامش کند.

صبح روز گذشته سخنگوی دولت در توئیتر خبر داده بود: «تغییر به نفع مردم، محور جلسه رئیس‌جمهور و تیم اقتصادی دولت با مدیران عامل تمامی بانک‌های دولتی و خصوصی است؛ منتظر خبرهای خوب باشید.»

در این جلسه که بیش از دو ساعت به طول انجامید، علاوه بر مدیران عامل بانک‌های کشور، معاون اول رئیس‌جمهور، رئیس کل بانک مرکزی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، وزیر امور اقتصادی و دارایی، معاون اقتصادی رئیس‌جمهور و رئیس کل بانک مرکزی نیز در سخنانی به تشریح برنامه دولت برای ایجاد تحول در نظام بانکی کشور پرداختند.

هفته‌ای چند هزار رأس از مرزهای غربی قاچاق می‌شود

قاچاق

در حال حاضر آماری از میزان قاچاق نداریم. ولی آن طور که به ما گفته شده هفته‌ای چندین هزار رأس دام از مرزهای غربی کشور قاچاق می‌شود.

فضل‌خرم، مدیرعامل اتحادیه تعاونی‌های عشایری دامداران متحرک ایران در گفت‌وگو با ایسنا با بیان اینکه گفته‌می‌شود صادرات دام باعث افزایش قیمت گوشت شده‌است، گفت: حدود ۶۷میلیون رأس دام روستایی، عشایری و صنعتی وجود دارد و در ۱۵روز اخیر حدود ۵هزار رأس دام صادر شده است. سؤال اینجاست، چطور چنین چیزی امکان دارد که در مقابل این تعداد دام، صادرات ۵هزار رأس باعث افزایش قیمت شود؟

وی ادامه داد: در خصوص افزایش قیمت گوشت یا گرانفروشی در سطح توزیع رخ داده است یا اینکه دام به صورت غیر رسمی از کشور خارج می‌شود.

وی در ادامه تصریح کرد: البته افزایش قیمت گوشت امر طبیعی است. چه بسا اگر به بازار موادغذایی نگاه کنیم، متوجه خواهیم شد که در همین چند وقت اخیر قیمت شکر افزایش یافته یا مثلاً قیمت ماهی نسبت به دوسال گذشته سه‌برابر افزایش داشته است، در حالی که گوشت در دوسال اخیر با توجه به افزایش هزینه‌های تولید، افزایش قیمت چندانی نداشته است.

فراز و فرود سرمایه‌گذاری خارجی در جریان برجام و تحریم

ثبت رکورد ۴/۴میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی در ابتدای دهه ۹۰

در طول ۲۰ سال گذشته بیشترین میزان سرمایه‌گذاری خارجی ایران در فاصله سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۱ با حدود ۴/۴میلیارد دلار در هر سال اتفاق افتاده است.

به گزارش ایسنا، بررسی جریان سرمایه‌گذاری خارجی ایران در آمار رسمی مرکز آمار ایران از این حکایت دارد که مجموع سرمایه‌گذاری خارجی که شامل سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار است، از ۸۰۵میلیون‌دلار در سال ۱۳۸۰ به ۱/۳۸۸میلیارد دلار در سال ۱۳۹۹ رسیده، اما در این فاصله با صعود و سقوط‌هایی مواجه بوده است.

■ ۴ سال هیچ سرمایه‌گذاری در اوراق نشد

بررسی جزئیات سرمایه‌گذاری خارجی ایران نشان می‌دهد که در سال ۱۳۸۰ تمام رقم ۸۰۵میلیون‌دلار از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بوده و عملاً تا سال ۱۳۸۴ سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار انجام نشده است.

■ سرمایه گذاری یکباره چند برابر شد

در سال ۱۳۸۱ با رشد حدود چهاربرابری، میزان سرمایه‌گذاری خارجی به ۳/۷۴۴میلیارد دلار و در سال بعد به ۳/۷۵۱میلیارد دلار می‌رسد و در سال ۱۳۸۳ با ادامه روند افزایشی به ۴/۲میلیارد دلار ثبت شده بود.

■ روند کاهشی شروع شد

در ادامه از سال ۱۳۸۴ کاهش در سرمایه‌گذاری خارجی ایران اتفاق می‌افتد و تا سال ۱۳۸۸ به ترتیب ارقام ۳/۴۱۲میلیارد دلار، ۱/۹۱۴میلیارددلار، ۱/۷۰۹میلیارد دلار، ۱/۷۹۱میلیارد دلار میزان سرمایه‌گذاری خارجی ایران بوده است که بعد از این افت دوباره روندرو به رشد می‌شود.

■ رکورد سرمایه‌گذاری خارجی در ۲۰سال قبل ثبت شد

در سال ۱۳۹۰ با روند رو به رشدی که در سرمایه‌گذاری خارجی طی شده بود رقم ۴/۳۲۲میلیارد دلار ثبت می‌شود که ۴/۳۱۴میلیارددلار آن سهم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و ۸/۱میلیون دلار برای سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار بوده است.

در سال ۱۳۹۱ بالاترین میزان سرمایه‌گذاری خارجی ایران طی ۲۰سال گذشته به ثبت رسید که ۴/۱۵۲میلیون دلار در سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و ۳۳۶میلیون دلار آن در اوراق بهادار گزارش شده است.

همچنین از سال ۱۳۹۲ به بعد عملاً افت سرمایه‌گذاری خارجی برای ایران ثبت شده یعنی سال‌هایی که هم توافق برجام انجام شد و هم در ادامه شدت تحریم‌ها بیشتر بوده است.

براساس این گزارش در این سال ۳/۳۲۸میلیارد دلار مجموع سرمایه‌گذاری خارجی ایران بوده که ۳/۲۶۱میلیارد دلار در سرمایه‌گذاری مستقیم و ۶۶/۸میلیون دلار در اوراق بهادار است. اما در سال ۱۳۹۴ افت قابل توجهی در سرمایه‌گذاری خارجی ایران ثبت می‌شود و به ۹۴۵میلیون دلار می‌رسد.

بار دیگر در سال ۱۳۹۵ یعنی بعد از توافق برجام، سرمایه گذاری خارجی ایران به ۳/۲۲۳میلیارد دلار رسیده ولی مجدد در سال ۱۳۹۶ با ریزش مواجه می‌شود، به طوری که در این سال سرمایه‌گذاری خارجی ایران ۲/۴۳۰میلیارد دلار و در سال ۱۳۹۷ به ۲/۷۰۹میلیارد دلار رسیده بود.

سال ۱۳۹۸ نیز مجموع سرمایه‌گذاری خارجی کشور یک میلیارد دلار بوده و در سال گذشته ۱/۳۸۸میلیارد دلار رسیده که ۱/۲۲۴ میلیارد دلار آن سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و ۱۶۴میلیون دلار در اوراق بهادار است.

گفت‌وگو

ملیحه مرادی

اصلاح بخش پول و بانک نیاز به عزم جدی دولت و بخش خصوصی دارد

اگر چه روز گذشته رئیس جمهور بانک‌ها را موظف کرد اسامی بدهکاران را منتشر کنند و دست و بال این افراد را از منابع بانکی نیز کوتاه کنند، اما شواهد نشان می‌دهد بانک‌ها به‌رغم وجود قوانین متقن در این رابطه تاکنون کوتاهی کرده‌اند، از این‌رو اصلاح بخش پول و بانک چندان برای افکار عمومی قابل باور و تصور نیست. در همین رابطه گفت‌وگویی با عبدالله مشکانی انجام دادیم که در ذیل می‌خوانید.

آیا آمار و اطلاعاتی وجود دارد که تعداد ابربدهکاران بانکی را به شکل واقعی بتوان دقیق شناسایی کرد؟

آماری برای شناسایی این افراد وجود ندارد. طبق آخرین لیست منتشر شده ۱۱نفر بودند که بالای چند هزار میلیاردتومان معوقات بانکی داشتند و در لیست دیگر ۹۰نفر بودند که زیر هزارمیلیارد معوقات داشتند، اما این اعداد کفایت نمی‌کند و گزارش رسمی هم وجود ندارد که به‌طور دقیق بخواهیم تعداد این افراد را مشخص کنیم، باید دید این افراد این پول‌ها را کجا هزینه کرده‌اند، اگر در کار تولید سرمایه‌گذاری شده‌باشد که ایرادی ندارد و اگر الان در شرایطی هستند که توان پرداخت ندارند و به صورت خرد به سیستم بانکی برمی‌گردانند باید به آنها مهلت داده‌شود، چون در کار تولیدی سرمایه‌گذاری شده ایرادی ندارد و سود کشور است، اگر غیر از این باشد که باید به قوه‌قضائیه معرفی شوند.

بانک‌ها چطور می‌توانند اعتبارسنجی کنند؟

این مسئله نیاز به دیتای اقتصادی دارد که این دیتا در همه جای دنیا وجود دارد و میزان ورود و خروج پول و همه دارایی افراد ثبت شده و میزان رشد درآمد افراد هم مشخص است و این اطلاعات در قالب دیتا وجود دارد. در نهایت وقتی برای دریافت تسهیلات به بانک مراجعه می‌کنند بانک با توجه به رتبه افراد تسهیلات را در اختیار متقاضی قرار می‌دهد، در حالی که در ایران چنین دیتایی موجود نیست یا به‌صورت تجمیع شده وجود ندارد.

مشکل دیگر اینکه این اعتبارسنجی طی زمان کوتاه یکی دو روز قابل انجام نیست و نیاز به زمان دارد و پروسه چند ساله می‌خواهد و باید مشخص شود افراد طی چند سال درآمدی روبه رشد داشته‌اند یا نه که این کار به‌دلیل نبود دیتا و مشخص نبودن پلتفرم قابل اجرا نیست، مثل آمار خانه‌های خالی که قابل شناسایی نیست، چطور می‌شود ۸۰میلیون را اعتبار سنجی کرد؟

از سوی دیگر افرادی که تسهیلات خرد می‌گیرند نیاز به اعتبار سنجی ندارند، چون این افراد به‌دلیل نیاز مالی به دنبال تسهیلات خرد هستند و اصولاً اعتباری ندارند پس این راهکارها جوابگو نیست.

امکان برگشت سودهای مازادی که بانک‌ها از افراد گرفته‌اند، وجود دارد؟

امکان چنین مسئله‌ای هم وجود ندارد، چون افراد وامی که از بانک می‌گیرند ۱۸ درصد است، در صورتی که برای خود بانک این تسهیلات ۲۷درصد تمام می‌شود، چون بانک باید هزینه شعبه و هزینه‌های دیگر را هم پرداخت کند، در چنین شرایطی بانک چطور می‌تواند به فعالیت خود ادامه‌بدهد، اگر بخواهد این مازاد پول را هم به افراد برگرداند کلاً باید تعطیل شود و ادامه فعالیت امکان‌پذیر نخواهد شود و اعلام ورشکستگی می‌کنند.

ایجاد کارگروه بازنگری یا تنظیم مقررات بخش پولی توسط بانک مرکزی امکان پذیر است و ضرورت دارد؟

بانک‌ها از بانک مرکزی اضافه برداشت دارند و علتش هم این تسهیلات تکلیفی دولت است. دولت بانک‌ها را موظف به خرید اوراق دولتی می‌کند و بخش دیگر هم به خاطر فضای اقتصاد کلان کشور است که صنایع و کسب و کارها وام‌هایی را که گرفته‌اند نمی‌توانند برگردانند و بقیه افراد هم که تسهیلات خرد گرفته‌اند در این بین وام‌ها را نمی‌توانند برگردانند که این مسئله در سیستم بانکی ناترازی به‌وجود می‌آورد، وجود این مشکلات به‌دلیل ساختار سیاسی کشور و همچنین مشکلات اقتصادی است که باید اول این مسائل مرتفع شود.

خبر

هیچ کدام از استان‌ها قطعی گاز ندارند

وزیر نفت با دعوت مردم به مصرف بهینه گاز اعلام کرد: با تلاش همکاران در هیچ کدام از استان‌های کشور با قطعی گاز یا مشکل در تأمین سوخت صنایع روبه‌رو نیستیم.

به گزارش ایسنا، جواد اوجی روز گذشته پس از بازدید از مرکز مدیریت دیسپچینگ شرکت ملی گاز ایران اظهار کرد: امروز (دیروز) در بازدیدی سرزده از این مرکز در جریان روند تولید گاز در کشور قرار گرفتیم.

وی مقدار تزریق گاز شیرین به خطوط سراسری کشور را روزانه ۸۴۰ تا ۸۵۰ میلیون مترمکعب اعلام کرد و گفت: بر اساس گزارشی که امروز (دیروز) ارائه شد روزانه بیش از ۵۸۰ میلیون مترمکعب گاز در بخش خانگی، صنایع غیرعمده و حمل‌ونقل مصرف شده و بیش از ۱۲۵ میلیون مترمکعب گاز در اختیار نیروگاه‌ها قرار گرفته است.

وزیر نفت تصریح کرد: حجم گاز تحویلی به نیروگاه‌ها، امسال نسبت به پارسال روزانه ۲۰میلیون مترمکعب افزایش یافته که افزون بر کاهش مصرف سوخت مایع به محیط‌زیست هم کمک کرده است.

طبق اعلام وزارت نفت، اوجی با بیان اینکه با تلاش همکاران در هیچ‌کدام از استان‌های کشور با قطعی گاز یا مشکل در تأمین سوخت صنایع روبه‌رو نبوده‌ایم، تصریح کرد: از مردم تقاضا داریم همانگونه که تاکنون کمک کرده‌اند، در ادامه مسیر هم خادمان خود در شرکت ملی گاز ایران را یاری کنند.

وی به کاهش شدید دمای هوا در ۲۱ استان اشاره و با تأکید بر اینکه شبکه گاز کشور هم‌اکنون پایدار است، یادآوری کرد: پارسال در دی‌ماه نیروگاه‌ها به‌دلیل تأمین نشدن سوخت با خاموشی روبه‌رو شدند، اما امسال چنین اتفاقی رخ نداده است.

■ برداشت ۲۵ میلیون مترمکعب گاز از ذخایر شوریجه و سراجه

وزیر نفت مقدار برداشت از ذخایر شوریجه و سراجه را بیش از ۲۵میلیون مترمکعب اعلام کرد و افزود: سوآپ گاز در حال انجام است، هم‌اکنون روزانه ۴/۵ میلیون مترمکعب گاز از شمال‌شرق کشور از ترکمنستان دریافت می‌کنیم و با خط لوله شمال‌غرب کشور به آذربایجان تحویل می‌دهیم.

اوجی با بیان اینکه مردم نقش اساسی در مصرف بهینه گاز دارند و هر چقدر کمتر مصرف کنند، گاز بیشتری در اختیار صنایع و پتروشیمی‌ها برای تبدیل به ارزش‌افزوده قرار می‌گیرد و به رشد اقتصادی کمک می‌کند، گفت: مردم تاکنون نهایت همکاری را داشته‌اند، اما جا دارد بیشتر همکاری کنند. وی با اشاره به اینکه مصرف گاز در بخش‌های خانگی، نیروگاهی و صنایع ۱۰ تا ۱۲ درصد رشد داشته و متأسفانه به‌دلیل سرمایه‌گذاری نکردن مقدار تولید گاز همانند پارسال است، عنوان کرد: براساس برنامه‌ریزی شرکت ملی نفت ایران، توسعه میدان پارس شمالی، تکمیل میدان پارس جنوبی از جمله فاز ۱۱ و میدان گازی کیش در برنامه است و ان‌شاءالله ظرف دو سال آینده مقدار تولید گاز افزایش می‌یابد.